

Werkzaamheden Orde van Vrijmetselaren zijn van levensbeschouwelijke aard

Hof Den Haag, 09/00771, 28 juli 2010, MK I

Belastingjaar/tijdvak 2008

Trefwoorden algemeen belang, anbi

- Artikel 41a, Artikel 41c, Artikel 41b, Uitv.reg. IB 2001
- Artikel 6.33, Wet IB 2001

Samenvatting

Belanghebbende is het federatieve verband waarin plaatselijke Nederlandse vrijmetselaarsloges landelijk zijn verenigd (de Orde van Vrijmetselaren). De verschillende loges organiseren met enige regelmaat gespreksavonden en bijeenkomsten met een meer ceremonieel karakter. In geschil is of belanghebbende en de loges moeten worden aangemerkt als algemeen nut beogende instelling (anbi). Het hof beslist dat de vrijmetselarij niet een kerkelijke maar wel een levensbeschouwelijke instelling is, dit omdat zij door middel van haar ritus de mens wil tonen dat aan de verscheidenheid in de wereld een ordening ten grondslag ligt. Het begrip levensbeschouwelijke instelling is een rechtsbegrip dat moet worden uitgelegd door de rechter. De afwijkende uitleg die de instelling zelf in publicaties aan haar karakter geeft, staat daarom niet in de weg aan het oordeel dat sprake is van een levensbeschouwelijke instelling. Het hof komt tot de conclusie dat belanghebbende uitsluitend werkzaamheden verricht van levensbeschouwelijke aard. Alle werkzaamheden van belanghebbende samen vormen een geheel dat dienstig is aan het levensbeschouwelijke doel en streven van belanghebbende. De werkzaamheden van belanghebbende sec zijn in organisatorische zin dienstig aan de levensbeschouwelijke werkzaamheden van de loges, en maken daarvan onlosmakelijk deel uit. Er dient dan ook niet apart te worden getoetst aan het algemeen belangcriterium.

(Hoger beroep ongegrond.)

Commentaar (Molenaar*)

Deze uitspraak van Hof Den Haag is het hoger beroep tegen de uitspraak van Rechtbank Den Haag van 10 september 2009, [NTFR 2010/998](#) (met noot van Monteiro). Daarin kreeg de Orde van Vrijmetselaren ook gelijk van de rechters. De vrijmetselarij kan als levensbeschouwelijk worden gezien en is dus een anbi. De giften van de leden zijn daarmee bij hen voor de inkomstenbelasting aftrekbaar en worden bij de vrijmetselaarsloges niet belast met schenkingsrecht. Eerder deed Rechtbank Haarlem op 5 januari 2010, [NTFR 2010/999](#) (met noot van Monteiro) een overeenkomstige uitspraak over een andere Orde van Vrijmetselaren. Daarmee zitten de rechters op één lijn en lijkt deze kwestie wel definitief beslist. Interessant is dat Hof Den Haag in deze zaak een uitvoerige bespreking van het levensbeschouwelijke karakter van de vrijmetselarij geeft. Daarvoor vindt het hof bevestiging in de notitie die de deskundige prof. Van de Sande van de Universiteit Leiden heeft geschreven voor de verdediging van de Orde van Vrijmetselaren. Wat mij betreft zijn de overwegingen van het hof overtuigend, maar het suggereren dat wordt gesteund op de notitie van een objectieve deskundige is niet sterk als die een leerstoel bekleedt die door de Orde van Vrijmetselaren in stand wordt gehouden. Zo'n hoogleraar heeft de schijn van belangverstrengeling tegen zich, dus kan niet als onafhankelijk worden gezien, ook al beargumenteert het hof van wel. Die objectivering van de mening van de hoogleraar heeft het hof ook helemaal niet nodig, want het mag het standpunt van een van beide partijen als overtuigend aanvaarden en overnemen in zijn eigen overwegingen, waardoor het standpunt van de andere partij wordt afgewezen. Die

* Werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs te Rotterdam

hoogleraar kan dus partijdig zijn, dat is geen beletsel voor zijn deelname aan de procedure.

Hof Den Haag volgt in deze uitspraak ook duidelijk de lijn, die in HR 7 november 2003, [NFR 2003/1886](#) over de Scientology Kerk is uitgezet, namelijk dat slechts behoeft te worden getoetst of voor meer dan 50% (vanaf 2010 meer dan 90%) het algemeen belang gediend wordt als de levensbeschouwelijke instelling ook externe activiteiten onderneemt.

Een complete uitspraak, die ook voor het anbi-team van de Belastingdienst Den Bosch duidelijkheid geeft. En dat is nodig, want deze inspecteurs hebben weinig richtlijnen van het Ministerie van Financiën meegekregen, dus moeten zelf maar zien te pionieren.